

V Bruseli 27. mája 2021
(OR. en)

8881/21

COMPET 369
TOUR 36

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	27. mája 2021
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	8475/21
Predmet:	Cestovný ruch v Európe pre nasledujúce desaťročie: udržateľný, odolný, digitálny, globálny a sociálny – závery Rady (prijaté 27. 5. 2021)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o cestovnom ruchu v Európe pre nasledujúce desaťročie: udržateľnom, odolnom, digitálnom, globálnom a sociálnom, ktoré Rada prijala na svojom 3 797. zasadnutí 27. mája 2021.

**ZÁVERY RADY O CESTOVNOM RUCHU V EURÓPE PRE NASLEDUJÚCE
DESAŤROČIE: UDRŽATEĽNOM, ODOLNOM, DIGITÁLNOU,
GLOBÁLNOU A SOCIÁLNOU**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a najmä na jej článok 195,
- S náležitým zreteľom na príslušné oblasti právomoci členských štátov a Únie, ako aj na zásadu subsidiarity a zásadu proporcionality,
- Pripomínajúc význam zásady voľného pohybu osôb a služieb, ktorá je ustanovená v zmluvách,

MAJÚC NA PAMÄTI

- Oznámenie Komisie s názvom „Európa ako popredná svetová destinácia cestovného ruchu – nový politický rámec pre európsky cestovný ruch“ z júna 2010¹ a závery Rady z októbra 2010 k tomuto oznámeniu²;
- Závery Rady z 27. mája 2019 o konkurencieschopnosti odvetvia cestovného ruchu ako hnacej sily pre udržateľný rast, pracovné miesta a sociálnu súdržnosť v EÚ v nasledujúcom desaťročí³;
- Oznámenie Komisie „Európsky ekologický dohovor“ z 11. decembra 2019⁴ a oznámenie Komisie „Investičný plán pre udržateľnú Európu Investičný plán európskeho ekologického dohovoru“ zo 14. januára 2020⁵;

¹ 11883/10.

² 14944/10.

³ 9707/19.

⁴ 15051/19 a 15051/19 ADD1

⁵ 5269/20.

- Oznámenie Komisie „Nová priemyselná stratégia pre Európu“ z 10. marca 2020, v ktorom sa zaviedol prístup priemyselných ekosystémov, medzi ktoré patrí ekosystém cestovného ruchu, a jeho aktualizácia z 5. mája 2021⁶, ako aj oznámenie Komisie „Správny čas pre Európu: náprava škôd a príprava budúcnosti pre ďalšie generácie“ z 27. mája 2020, oznámenie Komisie „Európska dátová stratégia“ z 19. februára 2020 a oznámenie Komisie „Európsky program v oblasti zručností pre udržateľnú konkurencieschopnosť, sociálnu spravodlivosť a odolnosť“ z 1. júla 2020;
- Oznámenie Komisie „Cestovný ruch a doprava v roku 2020 a v ďalšom období“⁷ a súvisiaci balík v oblasti cestovného ruchu a dopravy z 13. mája 2020, uznesenie Európskeho parlamentu o doprave a cestovnom ruchu v roku 2020 a v ďalšom období z 19. júna 2020⁸, uznesenie Európskeho parlamentu z 25. marca 2021 o vytvorení stratégie EÚ pre udržateľný cestovný ruch⁹ a stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru „Cestovný ruch a doprava v roku 2020 a v ďalšom období“;
- závery Rady o formovaní digitálnej budúcnosti Európy z 9. júna 2020¹⁰,
- oznámenie Komisie „Digitálny kompas do roku 2030: digitálne desaťročie na európsky spôsob“ z 9. marca 2021¹¹;
- závery Rady o prehĺbenom jednotnom trhu EÚ pre rozsiahlu obnovu a konkurencieschopnú, udržateľnú Európu z 21. septembra 2020¹²;
- závery Rady „Obnova, ktorá urýchľuje prechod na dynamickejší, odolnejší a konkurencieschopnejší európsky priemysel“ zo 16. novembra 2020¹³;

⁶ COM(2021) 350 final.

⁷ 8674/20.

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0169_SK.html

⁹ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0109_SK.pdf

¹⁰ 8711/20.

¹¹ 6974/1/21.

¹² 10698/20.

¹³ 13004/20.

- ciele Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorú prijalo Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov, a Parížsku dohodu ratifikovanú v rámci Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy,

BERÚC DO ÚVAHY, že:

- cestovný ruch je prierezová hospodárska a sociálna činnosť s rozsiahlym vplyvom na hospodársky rast, zamestnanosť a sociálny a environmentálny udržateľný rozvoj regiónov, čo prispieva k zachovaniu a podpore európskych hodnôt a kultúrneho dedičstva;
- ekosystém cestovného ruchu v EÚ zamestnáva približne 20,3 milióna ľudí a že v roku 2019 – poslednom roku predtým, ako pandémie COVID-19 závažným spôsobom zasiahla hospodárstvo – tvoril 9,5 % HDP EÚ a predstavoval 7 % celkového vývozu EÚ. Príjmy niektorých pododvetví klesli v priebehu pandémie až o 80 % čistej hodnoty a v roku 2020 bolo v ekosystéme cestovného ruchu EÚ zasiahnutých už približne 11 miliónov pracovných miest¹⁴;
- v dôsledku krízy spôsobenej ochorením COVID-19 má ekosystém cestovného ruchu spomedzi 14 priemyselných ekosystémov vymedzených Európskou komisiou najvyššie investičné potreby a najnižší ukazovateľ dôvery;
- ekosystém cestovného ruchu má komplexné hodnotové reťazce. Cestovný ruch je v zásade horizontálnou činnosťou, ktorá je závislá od viacerých odvetví a ktorá ich ovplyvňuje, pričom jej úspech spočíva v synergiách a zdravej interakcii medzi týmito odvetviami. Narušenia v rámci hodnotových reťazcov môžu viesť k významným stratám pre všetky zainteresované strany;

¹⁴ Pracovný dokument útvarov Komisie „Identifikácia potrieb pre obnovu Európy“, SWD(2020) 98: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/assessment_of_economic_and_investment_needs.pdf

- e) EÚ má po pandémie COVID-19 príležitosť na výmenu osvedčených postupov a posilnenie spolupráce a koordinácie v rámci európskeho programu pre cestovný ruch.
- f) cestovný ruch a cestovanie si vyžadujú transparentné informácie a jasné kritériá týkajúce sa podmienok a cezhraničnej mobility, ako aj vhodné digitálne a interoperabilné nástroje na uľahčenie mobility, aby cestujúci mohli prijímať informované rozhodnutia a aby malo odvetvie cestovného ruchu možnosť adaptovať sa a vykonávať náležité opatrenia, najmä počas zdravotných kríz;
- g) zainteresované strany a všetci relevantní aktéri ekosystému cestovného ruchu na všetkých úrovniach by sa mali zaviazat' k urýchleniu a vykonávaniu opatrení a činností, vďaka ktorým bude ekosystém udržateľnejší a zníži sa jeho vplyv na životné prostredie;
- h) v dôsledku pandémie COVID-19 môžu mať spotrebiteľia, ako aj budúce generácie odlišný prístup k zážitkom z cestovania a cestovného ruchu a strana ponuky by mohla byť hnacou silou očakávaných zmien v oblasti spotreby a aktívne podporovať udržateľnejšie správanie na strane dopytu;

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

1. ZDÔRAZŇUJE význam pravidelnej spolupráce a výmeny najlepších postupov medzi členskými štátmi v oblasti udržateľných a zodpovedných politík cestovného ruchu. Osobitne dôležité je to pre budovanie odolnosti a zabezpečenie agility v kontexte budúceho krízového riadenia.
2. PODČIARKUJE pozitívny prínos udržateľného a zodpovedného cestovného ruchu, ktorý rešpektuje prírodné, sociálne a kultúrne zdroje a hodnoty a blaho miestnych spoločenstiev, najmä spoločenstiev v menej rozvinutých oblastiach, spoločenstiev prechádzajúcich štrukturálnymi zmenami a spoločenstiev vo vzdialených oblastiach, ako sú najvzdialenejšie regióny EÚ.

3. NABÁDA EÚ a jej členské štáty, aby prišli ku kolektívnej a dobre koordinovanej reakcii na súčasnú pandémiu a možné budúce krízy (pandemické alebo iné), a to spoločným súdržným prístupom a prehĺbenou spoluprácou a koordináciou vrátane podpory prípravy dobrovoľných noriem pre zdravotné a bezpečnostné protokoly v oblasti služieb a zariadení cestovného ruchu.
4. ZDÔRAZŇUJE, že pre rozvoj a podporu cestovného ruchu je potrebný dobre fungujúci, silný a odolný jednotný trh EÚ.
5. ZDÔRAZŇUJE dôležitosť riešenia potrieb a potenciálu MSP a mikropodnikov v oblasti cestovného ruchu ako hnacej sily sociálnej a hospodárskej konvergenzie, ktorá prispieva k vyváženému regionálnemu rozvoju a tvorbe pracovných miest.
6. POUKAZUJE NA význam kvalitného vzdelávania a rozvoja zručností so zameraním na mladých ľudí a rodovú rovnosť bez toho, aby sa zanedbávali procesy a zdroje celoživotného vzdelávania; NABÁDA na študentské a profesijné výmeny, ako aj absolvovanie odbornej prípravy a získavanie kompetencií a digitálnych zručností pracovníkmi v oblasti cestovného ruchu na všetkých úrovniach, pričom by sa malo pokračovať v prebiehajúcej práci na Pakte o zručnostiach v cestovnom ruchu prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev.
7. IDENTIFIKUJE cestovný ruch ako jeden z priemyselných ekosystémov, v rámci ktorého sú potrebné ďalšie opatrenia na zvýšenie kvality života a rozvoj, zlepšovanie a propagáciu produktov a služieb cestovného ruchu s ohľadom na všetky tri rozmery udržateľnosti: hospodársky, sociálny a environmentálny. Medzi ne patria opatrenia, ktorými sa podporí prechod na klimatickú neutralitu prostredníctvom efektívnejšieho využívania zdrojov, lepšie nakladanie s odpadom a vodné hospodárstvo s cieľom minimalizovať vplyv na životné prostredie, rešpektovanie kultúrneho dedičstva, nové pracovné príležitosti, udržateľná výstavba a modernizácia infraštruktúry cestovného ruchu a verejnej infraštruktúry, doprava, digitálna transformácia, telekomunikácie, ako aj inovačné finančné produkty a služby.

8. PRIPOMÍNA, že mestský cestovný ruch, služobné cesty, odvetvie podujatí a odvetvie stretnutí, motivačných akcií, kongresov a výstavníctva (MICE) sú čoraz dôležitejšími súčasťami ekosystému cestovného ruchu; budúcnosť týchto a všetkých ostatných odvetví bude musieť byť súčasťou strednodobého a dlhodobého programu EÚ pre cestovný ruch.
9. NABÁDA členské štáty, aby vypracovali udržateľné, zodpovedné a odolné politiky a stratégie v oblasti cestovného ruchu na základe spoľahlivých dôkazov a monitorovania vplyvu na globálnu, národnú a regionálnu úroveň vrátane:
- a) smerovania k udržateľnému a zodpovednému cestovnému ruchu a obchodnému správaniu;
 - b) zlepšenia prepojenosti a multimodálneho udržateľného cestovania s prihliadnutím na cezhraničné, vidiecke, ostrovné, okrajové a vyludnené oblasti, ako aj najvzdialenejšie regióny;
 - c) podpory udržateľného pobrežného a námorného cestovného ruchu ako súčasti ekosystému cestovného ruchu a modrého hospodárstva, ktorých úspešné fungovanie závisí od zdravého morského prostredia a úzkej spolupráce medzi verejnými orgánmi a zainteresovanými stranami v námornom odvetví;
 - d) podpory nových technológií, digitalizácie, IKT a výmeny údajov s cieľom zvýšiť výkonnosť podnikov cestovného ruchu, hodnotu turistických destinácií, pochopiť a uspokojiť narastajúce a vznikajúce potreby spotrebiteľov v cestovnom ruchu a prispôbiť sa ich spôsobom využívania možností cestovného ruchu, obohatiť individualizované a komplexné formy cestovného ruchu, zlepšiť plánovanie rozvoja cestovného ruchu a inteligentné riadenie tokov cestovného ruchu, ako aj zabezpečiť plynulé cestovanie, jednoduchšiu komunikáciu a integrovaný rozvoj cestovného ruchu;
 - e) podpory celoeurópskeho dialógu a výmeny najlepších postupov medzi členskými štátmi s cieľom rozvíjať inovačné prístupy, a to aj v oblasti inteligentného cestovného ruchu, na účely vyváženého riadenia narastajúcich tokov cestovného ruchu do európskych destinácií.

10. ODPORÚČA, aby členské štáty zdieľali svoje vízie, nápady a potenciálne projekty v súvislosti s tým, ako môže ekosystém cestovného ruchu prispieť k dosiahnutiu cieľov Európskej zelenej dohody v súlade s Parížskou dohodou a cieľmi udržateľného rozvoja Agendy 2030 a v súlade so zásadami spravodlivého prechodu, a to vykonávaním inovačných nástrojov na modernizáciu obchodných modelov cestovného ruchu a manažmentu destinácií a podniknutím ďalších krokov na ceste k dekarbonizácii, efektívnejšiemu využívaniu zdrojov a presadzovaniu obehového hospodárstva v cestovnom ruchu.
11. PODČIARKUJE dôležitosť digitálnej transformácie cestovného ruchu a skutočnosť, že cestovný ruch môže zohrávať významnú úlohu v rámci digitálneho jednotného trhu EÚ a iniciatív týkajúcich sa spoločných európskych dátových priestorov, napríklad v oblasti umelej inteligencie a veľkých dát, v súlade s dátovou stratégiou EÚ, ako aj dôležitosť zaistenia toho, aby sieť európskych centier digitálnych inovácií pomáhala uspokojiť potreby MSP pôsobiacich v odvetví cestovného ruchu v oblasti digitalizácie.
12. ZABEZPEČÍ, aby EÚ identifikovala a inteligentne využívala existujúce možnosti financovania v rámci viacročného finančného rámca (VFR) a nástroja Next Generation EU s cieľom podporiť krátkodobú, strednodobú a dlhodobú obnovu ekosystému cestovného ruchu, zvýšiť jeho odolnosť a podporiť jeho zelenú a digitálnu transformáciu.
13. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby v súčinnosti s príslušnými zainteresovanými stranami vypracovala a do konca roka 2021 predložila prvý náčrt európskeho programu pre cestovný ruch do roku 2030/2050, ktorý bude vychádzať zo spoločných priorít a akčných plánov a zohľadňovať rozdiely medzi členskými štátmi, a to na základe prognózy, ktorá sa bude zaoberať kľúčovými strategickými výzvami na podporu zelenej a digitálnej transformácie ekosystému cestovného ruchu a posilnenie jeho konkurencieschopnosti, odolnosti a udržateľnosti.

14. VYZÝVA Komisiu, aby:

- i) zohľadňovala cestovný ruch v príslušných politikách EÚ a zabezpečila, aby tieto politiky uceleným spôsobom podporovali udržateľný a zodpovedný cestovný ruch rešpektujúc pri tom ciele udržateľného rozvoja, prírodné a kultúrne zdroje a hodnoty a miestne spoločenstvá a prispievali tým ku kvalite života a k regionálnej pridanej hodnote;
- ii) čo najskôr, najneskôr však do septembra 2021, predložila komplexný prehľad súčasných zdrojov financovania cestovného ruchu vo VFR na roky 2021 – 2027 a v rámci nástroja Next Generation EU s cieľom uľahčiť verejným orgánom a zainteresovaným stranám prístup k informáciám;
- iii) čo najskôr začala uplatňovať svoj prístup priemyselného ekosystému na odvetvie cestovného ruchu a v medziach existujúceho rámca vypracovala spolu s členskými štátmi osobitný prístup, ktorý bude podporovať ekosystém cestovného ruchu, najmä MSP, ako aj destinácie pri ich zelenej a digitálnej transformácii;
- iv) s cieľom udržať Európu ako poprednú svetovú destináciu cestovného ruchu z hľadiska hodnoty, kvality, udržateľnosti a inovácie spolupracovala s členskými štátmi, destináciami, priemyslom a zainteresovanými stranami na spustení nových nástrojov na podporu európskych destinácií v záujme inteligentnejšieho, informovanejšieho a udržateľnejšieho prístupu k plánovaniu a riadeniu cestovného ruchu na základe spotrebiteľských trendov, dynamického monitorovania a ukazovateľov;
- v) spolupracovala s členskými štátmi a relevantnými medzinárodnými organizáciami na spoločnom návrhu prehľadu cestovného ruchu EÚ ako hlavnom nástroji EÚ pre ekosystém cestovného ruchu. Na tento účel VYZÝVA Komisiu, aby spolupracovala s expertmi členských štátov s cieľom predložiť prvý náčrt do konca roka 2021.